

ЗЕМЛЕДЪЛСКО СТОПАНСКИ

ПРЕГЛЕДЪ

Всѣкимесечно списание на
учителската колегия и опитната станция
въ Образцовъ чифликъ край гр. Русе.

ИЗЛИЗА
ВСЪКИ МЕСЕЦЪ.

Годишенъ
абонаментъ:
30 лева
40 „ за учреждения
Единъ брой 5 лева.

ЦЕНА
на обявленията
2 лева □ см.

Адресъ:
Администрация
Земл. Ст. Прегледъ
Обр. Чифликъ
край гр. Русе.

ГОДИНА I

1 ЯНУАРИЙ 1925

БРОЙ I.

СЪДЪРЖАНИЕ:

Цв. Голѣмановъ — Повече грижи за народния поминъкъ.

Д. Теневъ — Едно добро начало.

Д. Драгановъ — Зимното отглеждане на младия добитъкъ.

Дръ Д. Костовъ — Отъ какво зависи добрата реколта на житните растения.

Предстояща стопанска работа презъ януарий.

Нашитѣ кооперации.

Новости въ земледѣлието.

Изъ нашитѣ списания.

Нови книги по земледѣлието и отраслитѣ му.

Земледѣлска хроника.

Метеорологически бюлетинъ.

Земледѣлскиятъ пазаръ у насъ и на чужбина.

Обяви.

Цв. Голѣмановъ.

Повече грижи за народния поминъкъ.

Слабитѣ и ненавреме паднали дъждове презъ есенята на миналата 1923 г. и пролѣтята на 1924 год. сж главната причина за намаление реколтата на зърненитѣ храни презъ 1923/24 стопанска година.

Днесъ ние сме свидетели и на хлѣбна криза, която много по-рано избухна отколкото се предполагаше.

Какво ще се прави до новата реколта, която е още толкова далечъ? Внасянитѣ американски, сръбски и други жита ще ли премахнатъ злото?

Нашитѣ държавни мѣжсе и кредитнитѣ ни институти сж насочили вниманието си върху тютюневата, цвекловата и др. т. по-доходни култури, а производството на зърненитѣ храни сж оставили на вторъ планъ.

Затова ние днесъ имаме излишна захаръ, която нѣма пазаръ и която се чудимъ какво да правимъ, имаме тютюни, които не можемъ да продадемъ, а нѣмаме хлѣбъ да нахранимъ народа си.

Да се поощрява производството на по-доходни култури е желателно и полезно, но не трѣбва да се забравя, че зърното е, което ще изхрани народа ни, че златното зърно е, което ще донесе злато и благоденствие на страната ни. Съ него е засета най-голямата площъ отъ нашата страна. Това положение не ще се много измѣни и въ бъдаще, тъй като всички по-доходни култури, по придивчиви къмъ климата, почвата и изискващи особени грижи по отглеждането, прибирането и запазването на полученитѣ отъ тяхъ продукти, не сж отъ естество да замѣнятъ за народа ни неговия старъ поминъкъ — производството на зърнени храни. Значението на новитѣ култури за народното ни стопанство и за напредъ ще остане ограничено.

Въпросътъ, който трѣбва особено много да ни занимава днесъ е, какъ ще можемъ да осигуримъ прехраната на страната при недобри години и не можемъ ли съ ефикасни мѣрки да получимъ вмѣсто сръдно 100 кгр. зърно на декаръ, поне 150 кгр., когато немицѣтъ напр. при много по-неблагоприятни

условия отдавна е достигнал дори цифрата 300 кгр. на декаръ.

Да се разчита на добрата воля на земледълеца едва ли е достатъчно и понеже се касае за хляба ни, би следвало да се намирят сигурни средства, които да подбутнат напредъ задремалото наше земледелие.

Употребеното до сега средство — словото, се оказва недостатъчно. По законодателен редъ, чрезъ санкции, народътъ ни може и трябва да се застави да се грижи поне толкова за главния ни поминъкъ, колкото го виждаме да се грижи за новитъ култури — тютюна и цвеклото.

Той може и трябва да се застави:

— Да си направи торизище въ стопанския дворъ, въ което грижливо да съхранява получения отъ оборъ торъ и въ последствие правилно да го използва.

— Да подмъта стърнището следъ жетва и да извършва есенна дълбока оранъ на нивитъ, съ което ще ги запаса съ влага.

— Да подбира семето за посевъ и да го пречиства отъ чуждитъ примеси, преди да го засе на нивата.

— Да води борба съ препоръчанитъ естини, лесни и ефикасни средства противъ разнитъ видове главни по житата, които ежегодно намаляватъ реколтата съ 20—50% и повече.

Агрономътъ и катедритъ биха могли лесно и бързо да се превърнатъ отъ чисто просветни органи на властта въ органи също така и за контролъ и налагане наказания и резултатътъ ще бжде на лице въ едно близко бъдаще.

Нека отдадемъ заслуженото внимание на главния народенъ поминъкъ, да направимъ онова, което можемъ да направимъ сега още за него, и тогава стопански и хлябни кризи въ страната ни не ще има.

Д. ТЕНЕВЪ, Обр.-Чифликъ.

Едно добро начало.

Презъ изтеклата пролѣтъ Българското земледружество достави отъ семепроизводната къща Klein-Wanzleben — една отъ най-реномиранитъ германски такива — известно количество селекционирано, елитно семе отъ захарно цвекло, добито отъ цвеклови глави, съдържащи най-високъ процентъ захаръ (19—22%), съ което, подпомогнато отъ Министерството на зе-

мледелието и държ. имоти, успѣ да засѣе по 7—8 декари добре обработена и подготвена за целта земя въ три държавни стопанства, а именно въ тукашното опитно поле въ стопанството на конезавода „Климентина“ край гр Плѣвнѣ и въ стопанството на срѣдното землед. училище въ Садово.

Засѣтото и отгледано по специаленъ начинъ въ нашето опитно поле захарно цвекло „щеклинги“ (планшони)*) презъ тази есенъ биде извадено и съхранено въ предварително приготвени за него дълги трапове (канави) въ които добре затрупано отъ горе съ прѣстъ, ще презимува и чакъ идущата пролѣтъ, когато настъпи време за сеидба, ще бжде извадено и засадено на една десеторно по голѣма площъ (на около 80 дек.). Къмъ края на лѣтото отъ тѣзи щеклинги ще се добие семе, което на следната година ще се засѣе за получаване на щеклинги и т. н. Така се работи до като се получи цвеклово семе въ голѣмо количество, което ще се употреби вече за произвеждане цвекло за захарнитъ фабрики.

Така ще се постъпи и съ щеклингитъ, добити въ другитъ две споменати вече стопанства.

Този е на кратко единъ отъ начинитъ за добиване на доброкачественно семе отъ тригодишното културно, индустриално растение — захарното цвекло.

До сега у насъ семе отъ захарно цвекло почти не се е добивало, като се изключи случая съ Горно-Орѣховската захарна фабрика, която отъ нѣколко години вече има собствено семепроизводно стопанство въ с. Инджекѣй (Шуменско), отъ което, обаче, тя едва успѣва — до колкото ни е известно — да добие около $\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{3}$ часть отъ ежегодно потребното ѝ количество цвеклово семе.

Преди 26 години (въ 1898 год.), когато за пръвъ пѣтъ е започнала да работи и произвежда българска захаръ първата българска захар. фабрика въ София, не се е чувствувала толкова нуждата и отъ българско цвеклово семе, защото пространството, заемано тогава съ захарно цвекло, е било сравнително малко.

Така напр. презъ пролѣтъта на 1898 год. съ захар. цвекло сж били засети само 4920 дек. и е било произведено всичко 6294 тона цвекло. На следната 1899 год. засети били 5120 дек. и произведено — 9611 тона захар, цвекло. За засяване на казанитъ пространства земя съ захар. цвекло сж били нуждни на фабриката годишно по 14—15000 кгр. семе.

Днесъ, обаче, когато въ страната ни има вече 5 модерно инсталирани захар. фабрики съ общъ капацитетъ около 3500—4000 тона захарно цвекло въ 24 часа, когато площта, заемана съ захарно цвекло се е увеличила повече отъ 50 пѣти, като презъ миналата 1923 год. е достигнала до 124000 дек., съ едно производство отъ около 150000 тона, а презъ настоящата год. до 255000 дек., отъ които сж добити около 408000 тона захар, цвекло, — необходимостта отъ произвеждане потребното за захарнитъ ни фабрики цвеклово семе, което възлиза вече на

*) Така се наричатъ дребнитъ цвеклови главички, които се добиватъ отъ цв. семе въ края на 1-та вегетац. год., отъ които презъ 2-та такава се добива цвеклово семе.

стотици хиляди килограми, въ страната ни, при мѣстни условия, се осезателно чувствува.

Още повече това е необходимо, за да се попълни една празнота въ родното ни земледѣлско производство, особено сега, когато страната ни изнемогва подъ тяжеститѣ, наложени ъ отъ мирния договоръ; когато тя преживява остра стопанска криза, като единственно радикално средство противъ която се препоръчва намаляване до минимумъ вноса на стоки отъ чужбина и увеличаване до възможния максимумъ производството въ страната.

Нашитѣ захарни фабрики, неможейки да намѣрятъ и закупятъ у насъ ежегодно нуждното имъ количество цвеклово семе, сж принудени да си го набавятъ отъ чужбина. Така, тѣ презъ последнитѣ нѣколко години, споредъ сведенията ни, внасятъ годишно общо около 700000—800000 кгр. цвеклово семе отъ Германия, Чехославия, Белгия и др. срещу което заплащатъ годишно 50—60 милиона лв. Ето едно внушително разходно перо за страната ни, което би трѣбвало и би могло въ скоро време да се премахне, стига само нашитѣ земледѣлци-стопани да се заинтересуватъ отъ това твърде доходно производство.

По каквъ начинъ и съ какви средства би могло да се успѣе, Българското землед. дружество ни посочва чрезъ примера си, който трѣбва да се последва и отъ други заинтересовани срѣди. Споредъ насъ, това сж българскитѣ земледѣлски кооперации, които първи трѣбва да подемятъ дѣлото, началото на което е вече поставено отъ казаното землед. д-во. Тѣ, подъ вещото ржководство на опитни агрономи и въ споразумение съ захарнитѣ фабрики, биха могли въ недалечно бъдаще да уредятъ модерни сепроизводни стопанства за произвеждане на доброкачествено и по-евтино цвеклово семе и по този начинъ ще попречатъ да се внася такава отъ странство и да се изнасятъ значителни суми за него.

Увѣрени сме, че държавата, респективно Министерството на земледѣлието и държавнитѣ имоти, ще направи всичко възможно и ще подкрепи по единъ или другъ начинъ подобни инициативи, което ще бжде отъ значителна полза за родното ни стопанство.

Д. ДРАГАНОВЪ.

Зимното отглеждане на младия добитѣкъ.

Последователно, въ нѣколко статии ще разгледаме грижитѣ, които всѣки добъръ стопанинъ трѣбва да полага за младитѣ животни презъ зимата и то съ огледъ главно на онова, що ни е научила практиката.

Преди всичко, искаме ли добитѣка ни да е добре развитъ, здравъ и хубавъ, нужно е подготовката му да почне още отъ най-ранна възраст. Нужно е да бждемъ системни и строго последователни въ работата и търпеливо да дочакаме дена, когато младитѣ животни ще станатъ пълновъзрастни и въ

състояние да ни дадатъ онова, що очакваме отъ тѣхъ. Дали ли сме на младото животно всичко онова, отъ което то се е нуждаело, гаранцията да бждемъ възнаградени за положения трудъ и употребенитѣ средства е много голѣма. Въ настоящата статия ще занимаемъ читателя съ отглеждането на *младия говежди добитѣкъ* презъ зимата.

Въ последнитѣ години все по-широко се разпространява практиката да се нагласява отелването на кравитѣ да става късно наесень или презъ зимата. Едвали би имало нѣщо по-разумно отъ зимното млѣкуване на кравитѣ, тогава когато друго млѣко нѣма, а кравето добива баснословни цени. Това изключително благоприятно обстоятелство трѣбва широко да се използва отъ нашия стопанинъ за реализиране по-голѣми печалби. Тия печалби, обаче, по никой начинъ не бива да сж за смѣтка на телетата, защото разочарованието е неизбежно. Тукъ ще посмѣя да препоръчамъ изкуственото отхранване на телетата, което презъ 10 годишната ми практика е дало само добри резултати. Самата работа е проста и лека, стига строго да се спазятъ нѣколко дребни правилца.

Веднага съ отелването телето се поема на единъ човаль или черга, занася се настрана отъ майката на топло и запазено отъ течение мѣсто въ обора, изтриватъ му се отъ лигата носа и устата, за да не се задуши, прекъсва му се пжпа на една дланъ и се намазва съ чистъ боровъ катранъ. Следъ това съ една стиска мека суха слама хубаво се разтрива тѣлото му, за да се изчисти лигата, покрива се съ слама или сухъ човаль и се оставя да почива 2—3 или 4 часа. Нѣма защо да се бърза съ захранването му, както нѣкои стопани вършатъ това отъ страхъ да не уморятъ телето отъ гладъ. Единъ и половина до 2 часа следъ отелването кравата се издоюва; това млѣко се хвърля, като вредно за телето, а му се дава отъ оная коластра, която ще се издои $1\frac{1}{2}$ —2 часа следъ първото доене. Тя се налива въ предварително изпарена съ врѣла вода кофа, поставяме главата на телето между коленетѣ, натискаме я съ една ръка въ кофата, а съ другата, потопена въ млѣкото, му даваме да смучи едина прѣстъ до като си топне муцуната. Нѣкои телета още на 2—3 хранения свикватъ да пиятъ, а други — едва следъ 2—3 дена. При първитѣ 2—3 храненията достатъчно е телетата да поематъ по нѣколко глѣтки коластра, за да изкаратъ чернилката (мекониума), събрала се въ червата му презъ утробния животъ. За приучване телетата да пиятъ млѣкото си нужно е голѣмо търпение. Презъ първитѣ 5—6 дена т. е. до като трае коластрата, кравата се дои всѣки 2—3 часа и отъ всѣко издоено млѣко даваме на телето по нѣколко глѣтки. Обикновено на 3—4-я день телето много лакомо почва да пие, та се налага да му опредѣлимъ дажба т. е. да пресмѣтнемъ необходимото количество млѣко за 24 часа. За тая целъ претегляме телето и му даваме толкова млѣко, колкото е $\frac{1}{8}$ отъ живота му тегло, което ще рече, ако телето е дошло 24—25 кгр., $\frac{1}{8}$ ще е равна на 3 литра млѣко, разпредѣлено на 3 порции отъ по 1 л. (сутринъ, обѣдъ и вечеръ). Една седмица следъ първото теглене на-

ново претегляме телето, пресмътате му пакъ дажбата ($\frac{1}{8}$ отъ живото тегло) и това вършимъ всѣка седмица, до като телето стане на $1\frac{1}{2}$ мѣсеца (6 седмици). Отъ тамъ нататъкъ до 10-та седмица седмично ще му намаляваме по 2 л. отъ млѣкото и ще го заменяме съ по 4 л. постно млѣко, ако има таково (както тукъ въ училището). Обикновено нашия стопанинъ нѣма центрофуга (сепараторъ), не центрофужи млѣкото си и слѣдователно нѣма постно млѣко. Въ такъвъ случай ще разреждава овесено съ вода, къмъ която ще прибавя пресѣто овесено брашно и по малко счукано и пресѣто ленено сѣме. Да речемъ че на 6-та седмица телето тежи 47—48 кгр. и получава по 6 л. млѣко дневно. Презъ 7-та седмица ще му се отнематъ 2 л. млѣко и ще се заменятъ съ 4 л. хладка вода, къмъ която за всѣки литъръ вода ще се прибавя по една хубава шепа овесено брашно и една стиска ленено сѣме, която смѣсь ще се прибави къмъ млѣкото. За всѣко хранене значи телето ще получава по 1:300 л. млѣко и по 1:300 л. отъ така приготвената боза. На 8-та седмица ще му се отнеме само 1 л. отъ чистото млѣко и ще се замѣни съ други 4 л. боза. Така ще се храни до 10-та седмица, следъ което ще почнемъ отбиването, като всѣки день ще отнемаме по единъ литъръ отъ смѣстата (млѣко и боза) съ смѣтка до края на 3-ия мѣсець отъ тая храна да не му се дава вече.

Не трѣбва стопанинътъ, обаче, да забравя, че още къмъ 5—6-та седмица ще трѣбва да приучва телето си къмъ ярма и сѣно. Първоначално му се дава по една шепичка подсолена ярма и ако има люцерново или фиево сѣно да му дава по мѣничко отъ ороненитѣ чисти листа. Така количеството на сѣното постепенно се увеличава, до като стигнемъ до 10-та седмица, следъ което ярмата може да достигне до $\frac{1}{2}$ кгр. на день, а сѣно да яде до насита.

За да бжде изкуственото хранене на телетата успѣшно, независимо отъ споменатото до тукъ, ще трѣбва да се спазятъ и следнитѣ правила: 1) Следъ всѣко хранене кофитѣ, въ които хранимъ телетата да се изпарватъ съ врѣла вода, а преди самото хранене да се изплакватъ пакъ съ врѣла вода. Поне веднажъ въ седмицата тия кофи да се измиватъ съ вода. 2) Млѣкото и бозата обязательно да се даватъ толкова топли, колкото е топло току що издоеното млѣко. Много топлото или студено млѣко причиняватъ смъртоносна диария. 3) Храненето да става въ точно опредѣлени часове. Ако въпреки всичко телето получи диария, ще му понамалимъ малко дажбата и тя ще спре. Ако ли пъкъ диарията продължава, причината ще търсимъ въ нечиститѣ сѣдове, но малка е вѣроятността да спасимъ телето. Желателно е, щото телето да бжде въ средно тѣлесно състояние т. е. нито слабо, нито пъкъ угоено. Въ първия случай ще поувеличимъ малко дажбата му, а въ втория — ще я понамалимъ. Не е зле презъ хубавитѣ слънчеви, топли и невѣтровити дни да изкарваме телетата да потичатъ изъ двора и да подишатъ чистъ въздухъ.

Следъ отбиването отглеждането на телетата е малко по леко. Дава имъ се хубаво сѣно да ядатъ до насита и около $\frac{1}{2}$ кгр. ярма или хубави трици

дневно. Излѣзе ли пашата, никой не държи добитъка си у дома. Телетата, обаче, трѣбва да се пасатъ отдѣлно отъ възрастния добитъкъ и на най-хубавото мѣсто отъ пасището.

Презъ втората и третата зими грижитѣ ни ще се състоятъ да държимъ младия говежди добитъкъ чистъ, здравъ и добре нахраненъ. Ония телета, които сж предназначени за волове, ще ги скопимъ презъ първата пролѣтъ. Телицитѣ, които ще държимъ за разплодъ, следъ навършване 2 годишна възраст (презъ м. февруарий или мартъ) ще заводимъ, за да ни се отелятъ презъ м. ноемврий—декемврий, а на бичетата презъ 3-та година можемъ да позволимъ да направятъ десетина скачки.

16 XII 1924 год.

Д-РЪ Д. КОСТОВЪ.

Отъ какво зависи добрата реколта при житнитѣ растения.

Всѣки стопанинъ се стреми да добие по възможность по-голъма реколта отъ нивата си, но не всѣкога успѣва. Не успѣва, защото не познава условията, отъ които тя зависи. А кои сж тѣ? — Дъждъ, достатъчно наторена и добре обработена почва, безъ плѣвели, добро семе и пр.

Мързеливиятъ и нелюбознателенъ земеделецъ казва: „Ако вали, когато азъ искамъ и ако имамъ тлъсти ниви, то азъ самъ зная, че ще добия добра реколта“ и съ това се утешава, като мисли, че всичко е направиль.

Вѣрно е, че тѣзи две причини не могатъ да се коренно измѣнятъ отъ земеделеца и неговото изкуство не ще се състои въ това да се бори съ невъзможното, а въоръженъ съ знания да използва това, което му дава природата съ цель да получи по-добра реколта, та да може и по-сносно да живѣе.

Тукъ ще се говори за това, което може да се направи отъ него.

Да почнемъ отъ семето. Пословицата казва: „Каквото посѣешъ, такова ще и да пожънешъ.“ Нека да следваме тази мѣдрость. Семето трѣбва да бжде добро, за да добиемъ и добра реколта, а добро е това, което е добито отъ немного торна нива. То, преди да се посѣе, трѣбва да се прекара презъ вѣялката и триора, за да се отстранятъ всички примѣси и подбератъ най-едритѣ и най-тежкитѣ семена. Еднички тѣ могатъ да дадатъ силни растения, отъ които съ сигурность ще се очаква буенъ развой и добра реколта. Само отъ ръжъта не бива да се взематъ най-едритѣ семена, защото тѣ произхождатъ отъ полупраздни (щърби) класове, а празнотата на класа е качество, което се предава по наследство.

Старо семе да не се употрѣбява за засѣване, защото то слабо кълни и може да остане посѣва рѣдъкъ.

За пролѣтнитѣ посѣви да се пази семето презъ зимата сухо и провѣтрено.

Ако пшеницата е заражена отъ мазна главня, преди да се посѣе, ще трѣбва непременно да се про-

мие въ вода, за да се отстранят главнявитъ зърна и тогава да се кисне въ дървена каца съ разтворъ отъ формалинъ или синъ камъкъ, а следъ изсушаването веднага да се засѣе.

Ако се яватъ болести или неприятели, които застрашаватъ посѣва или биха компромитирали реколтата, то стопанинътъ ще трѣбва да се обърне веднага къмъ агронома за съветъ.

Една отъ най-главнитъ причини да получава нашиятъ селянинъ малка реколтата се дължи на отгледванитъ отъ него лоши сортове. Нашиятъ земеделецъ получава обикновено 80—130 кгр. пшеница отъ декарь, а опитната станция въ Обр. Чифликъ е достигнала и отгледала нови културни сортове пшеница, които въ добри години даватъ по 300—350 кгр. на декарь, а въ много добри години, каквато бѣ 1922 г., пшеница № 16 даде и 400 кгр. отъ декарь. Добритъ стопани изъ разградско и русенско си набавиха такива сортове и сж много доволни отъ тѣхъ, а тази есенъ се разпрати отъ тѣхъ изъ много краища на България.

Въ последно време се говори много, че реколтата се покачва, ако се стимулира подготвеното за посѣвъ семе т. е. ако се кисне семето известно време въ строго опредѣленъ разтворъ отъ нѣкоя соль или друго химическо съединение, при което последното предизвиква раздражение и побуенъ развой на растението. Това ще научи зеледѣлецъ отъ опитната станция, следъ като тя опредѣли най-добрия стимулантъ (раздразнителъ), времето на киснене и гжстотата на разтвора.

Да се има предъ видъ, че всѣко растение, посѣто на лошо подготвена почва, дава лоша реколтата. Тукъ ще споменемъ само за онѣзи моменти, когато се правятъ най-голѣми грѣшки при подготовката на почвата за посѣвъ и следъ това.

Нашиятъ земеделецъ не подмѣта стърнището веднага следъ жетва на дълбочина около 5 см. и не оре презъ есенъта дълбоко. Той не грапи пролѣтно време есеннитъ посѣви и извършва на пролѣтъ онази оранъ, която е трѣбовало да стори презъ есенъта.

За да се запази влагата въ почвата, която е останала отъ презъ зимата, да се помни, че не трѣбва да се оре съ плугъ на пролѣтъ, особено лекитъ почви. Ако презъ есенъта е извършена добре дълбоката оранъ, на пролѣтъ е достатъчно да се прекара само култиватора и грапата, следъ което да се съятъ пролѣтнитъ посѣви. Следва ли житното растение следъ пеперудоцвѣтно (грахъ, фасулъ, леща, фий и др.) или ранно окопно (ранни картофи), нивата ще трѣбва на есенъ преди посѣвъ (зимници) да се оре единъ пжтъ, ако почвата е лека и два пжти, ако почвата е тежка; следва ли пжкъ късно окопно (цвекло), оре се само веднажъ и се засѣва. На пролѣтъ за лѣтницитъ да се избѣгва обръщане на почвата, за да не се изгуби много влага, така че редосѣялката да върви следъ култиватора.

Върху една нива да не се отглежда едно и сжщо растние въ продължение на нѣколко години последователно, а да се смѣнява. Най-добре е да следватъ растенията така: пеперудоцвѣтно, житно,

окопно, житно. Всичко това повишава накрая реколтата.

Много отъ нашитъ стопани нѣматъ нуждитъ земеделски орждия и машини и сами не могатъ да си набавятъ всичко. Да не се забравя, че кооперацията може всичко. Всѣки нуждающъ се нека влѣзе въ нея, въ задруга съ други като него ще може да си набави всичко необходимо. Тамъ дето нѣма кооперация, да се побърза съ основаването ѝ. Кооперацията е посредствена причина за повдигане на реколтата.

Нашиятъ стопанинъ и за друго нѣщо никакъ не държи смѣтка. Той не знае, че изтичащата се изъ стопанството му тъмно-кафява течность е злато. Ако си направи торище съ циментирано или добре отпкано дѣно и до него циментирана дупка за събиране на пикочѣта и водата, която се изцежда изъ торището, той ще може да събере много торъ, за да натори богато нивитъ си.

Две кола торъ, хвърленъ на нивата, дава една кола цвекло повече.

Нека всѣки научи на изусть думитъ: „Редко сѣй, гжсто тори“ и никога да не ги забравя, защото се върши точно обратното: сѣе се гжсто, а се тори рѣдко.

Сеидбата нека се извършва съ редосѣялка, защото освенъ дѣто се спестява много семе, но и при такъвъ посевъ растенията се развиватъ най-добре и не страдатъ толкова отъ болести.

Появилитъ се бурени да се плѣватъ, докато посева е малкъ, за да може заетото отъ него мѣсто да се използва отъ културното растение.

Ако нашиятъ земеделецъ се научи най-напредъ добре да съхранява оборскиятъ торъ, да обработва добре почвата съ подходящи земеделски машини и си набави нови културни сортове, които богато възнаграждаватъ, тогава той ще има смѣтка да купува и изкуствени торове, защото ще може отъ малко пространство да получи полѣма реколтата.

Колкото и богато да се торятъ нивитъ, колкото и добре да се обработватъ, тѣ нѣма никога да даватъ реколти, на каквито се радватъ чужденцитъ, докато не се замѣнятъ мѣстнитъ съ доходни и устойчиви на болести културни сортове. Мѣстнитъ даватъ на половина, даже и по-малко отъ това, което даватъ културнитъ.

Добра реколтата се постига тогава, когато се тори богато добре обработената нива и на нея се отглеждатъ доходни сортове, които могатъ да използватъ най-добре намиращитъ се въ почвата храни, и то най-вече тогава, когато чрезъ стимулиране се възбуди апетита на растението.

Предстояща стопанска работа презъ месецъ януарий.

На нивата. Ако есенесъ оранъта не е била завършена, а сега земята не е замръзнала и е умѣрено влажна, както понѣкога бива презъ месецъ януарий, най-добре е да не се изпуска случая и да се оре. Въ южна България дори понѣкога съ успѣхъ съятъ пше-

ницата загаря. Друга не по-малко важна работа е превозване на оборския торъ, който най-добре е веднага съпренасянето да се разхвърля на нивата и да се заорава; ако земята е замръзнала или е покрита със снягъ, торътъ само се разхвърля по нивата. Да се струпва последния на малки купчини се смѣта безусловно нерационално, понеже така се губи много отъ азота му, а също и по други нѣкои причини. Ако въобще разхвърлянето на тора по каквато и да е причина е невъзможно, то най-добре е за избѣгване на голѣми загуби оборскиятъ торъ да се складира на нивата въ голѣмъ купъ и да се пребѣхти.

Ако зимниятъ посѣви, както е тази година на много мѣста въ България, сж покрити съ снягъ, горниятъ слой на който се е превърналъ въ ледена кора, стопанинътъ е длъженъ да разруши ледената покривка, за да даде необходимия достъп на въздухъ до останалитъ подъ сняга растения. За тази целъ може, ако ледътъ не е много дебелъ и нѣма опасностъ да се наранятъ нозетѣ на животнитъ, да се пусне по нивата добитъкъ; последниятъ ще разруши ледената кора и ще образува редица душници. Сжщиятъ резултатъ може да се постигне, когато нивата не е много голѣма, и като се разбие ледената кора на много мѣста съ мотика.

Въ хамбаря. Стопанинътъ и презъ зимниятъ месеци трѣбва да наблюдава състоянието на зърненитъ храни въ хамбаря. Ако забележи съгрѣване или открие мирисъ на мухълъ, трѣбва незабавно да ги прехвърли съ лопата. Вънъ отъ това презъ януарий стопанинътъ може вече да приготвява посѣвния материалъ за пролѣтнитъ сеидби, т. е. да го сортира и почисти.

Въ стопанския дворъ. Преглеждатъ се земеделскитъ орджия, ремонтиратъ се, намазватъ се и се почистватъ подъ навеса. Извършва се текущия ремонтъ на плетищата, колата, на дребнитъ ржчни орджия и пр. Приготвятъ се и се доставятъ необходимитъ за стопанството материали. Трѣбва да се положатъ особени грижи за правилното запазване на оборския торъ: да се измитатъ редовно оборитъ и събраниятъ торъ да се натрупва на торището. Торището трѣбва да има водонепроницаемо дъно; пикочьта трѣбва да се събира и съхранява отдѣлно — въ специални и циментирани кладеници (ями). Повърхността на събрания торъ трѣбва постоянно да се изравнява и добре да се притѣква съ добитъкъ и др. т.; торътъ трѣбва да се държи влаженъ, но затова съвсемъ не е нужно, както често се случва, дъждовната вода отъ цѣлия дворъ да се стича въ торището и отъ тукъ, наситена съ най-хранителнитъ вещества на тора, да изтича следъ това нѣкъде задъ предѣлитъ на двора, а трѣбва съ малки каналчета да не се допуска до торището.

При работния добитъкъ. Презъ този месецъ на сравнително затишие въ работата, трѣбва да се обърне особено внимание на състоянието на работнитъ коне и волове и на тѣхното хранене, така че на пролѣтъ стопанинътъ да има добре отпочиналъ и изхраненъ добитъкъ за тежката земеделска работа.

Кютнеръ, Обр. Чифликъ.

Въ обора. а) *При кравитѣ* Временнитъ крави да се държатъ въ срдѣно тѣлесно състояние. Много угоенитъ се мжно телятъ, както и много слабитъ. При доинитъ крави да се засили млѣчната продукция съ по-системно хранене. Нека се употреби кюспето. То съдържа много бѣлткъ, който е крайно необходимъ за образуването на млѣкото и който въ обикновенитъ хранителни средства е малко. Опитайте се съ изкуственото хранене на телетата.

б) *При овцитѣ.* Изгладняването е причина на болести и голѣма смъртностъ по овцитѣ. Такива овци раждатъ слаби агнета и сж маломлѣчни. Освенъ това, времето, презъ което овцата е гладувала, дава слабъ прирѣстъ на вълната и тамъ влакното е нѣтънко и се кѣса. Рано заводенитъ овци (тамъ дето се практикува) ще почнатъ да се обавятъ. Тѣмъ трѣбва по-топла кошара и по-силна храна.

в) *При свинитѣ.* Ония стопани, които не сж пуснали свинитъ си на нерезъ, не бива по-вече да чакатъ. Трѣбва да се предпочитатъ нерезитъ отъ държавнитъ стопанства и свиневѣднитъ станции. Тѣхнитъ прасета сж по-лакоми и по-скорозрѣли, по-бърже се гоятъ и даватъ по-вече масъ. Трѣбва да се изгулятъ дупкитъ на кочината, защото презъ зимата и свинята обича топличко. По тоя начинъ ще се икономиса отъ храната, която вмѣсто да изгаря за поддържане топлината на тѣлото, ще се превърне въ сланина.

г) *При птицитѣ.* Нека се даде възможностъ на кокошкитъ да спятъ въ обора при добитъка. Ще ровятъ и ще цапатъ добитъка наистина, ще отворятъ по-вече работата на стопанина, но сжщо ще си платятъ съ снесенитъ яйца, които сега ще се продаватъ по 3—4 лв. едното. Кокошката на студено не носи.

Д. Др.

Въ млѣкарницата. *Температурата при центрофужното обезсмѣтаняване на млѣкото.* Едно отъ главнитъ правила при центрофужното обезсмѣтаняване, на което трѣбва да се обърне особено внимание сега, е спазването на температурата.

Въ помещението температурата да не спада подъ 0° С, а трѣбва да се движи отъ 1 до 10° С. Преди започването на работата трѣбва резервоара на центрофугата да се напълни съ вода гореща до 60° С, която да се прекара презъ центрофугата, за да се затоплятъ частитъ ѝ, презъ които минава млѣкото. Млѣкото, което ще се обезсмѣтанява, трѣбва да има температура 40—41° С. То се поставя за центрофужирание веднага следъ изтичането на горещата вода. Ако въ стопанството се получава дневно три пѣти млѣко, то за спестяване на време, трудъ и гориво, може да се центрофужира два пѣти или само веднажъ презъ деня, тѣй като низката температура пречи за развитието на микроорганизмитъ, които биха причинили вкисване на млѣкото.

Спазена температурата, загубата на мазнини въ постното млѣко ще бжде сравнително тѣрде малка.

Т. И-ва.

На лозето. Изкарва се въ свободното време оборски торъ въ лозето, гдето се оставя на голѣми купове. Разхвърлянето торътъ на малки купчинки е

придружено съ известна загуба на хранителни вещества, затова не трѣбва да се практикува.

Приготвят се колове за лозето, като се предпочитат сухи дървета. На коловетѣ отъ сурови дървета, за по-голяма трайност, да се обелва кората. За предпазване коловетѣ отъ загиване въ земята, долнитѣ краища се обгарятъ и, до като сж още топли, се потапятъ въ разтопени смолести вещества и веднага следъ това се посипватъ съ ситенъ пѣськъ. Това се извършва на една дължина малко по-голяма отъ тая на която кольтъ ще бжде поставенъ въ земята, защото загиването става най-лесно и бързо въ тая частъ, която се намира до повърхността на земята.

Реголватъ се мѣстата за ново лозе, ако почвата не е много замръзнала, което за тежки и сбити почви се извършва по-дълбоко (на три лопати), а въ леки почви — по-плитко (на две лопати). Мѣста съ богата на варъ подпочва се реголватъ така, че варовититѣ пластове, разровкани, да останатъ пакъ отдолу и въ никой случай варовитата подпочва да не се излага на повърхността.

Н. Йорд.

Въ винарската изба. Сега е времето за първото претакане на виното, което трѣбва да се извърши тази година съ нѣколко дни по-рано.

Съ пречистване на гнилото грозде презъ гроздобера голѣмъ процентъ отъ *оксидазата* е минала въ виното. Оксидазата ведно съ кислорода отъ въздуха причинява болестята *тъмно пресичане*, или както се казва още *обикновено пресичане*. Тази болестъ трѣбва да се предотврати чрезъ умѣло претакане на виното; появи ли се веднажъ, лѣкуването ѝ е почти невъзможно. Винарътъ, обаче, трѣбва да знае какъ да преточи виното си. Преди всичко тѣй трѣбва да вземе отъ всѣка бѣчва по една проба въ отдѣлни винени чаши. Пробитѣ поставя въ топла стая да стоятъ открити 24 часа.

а) Проби, които въ това време не измѣнятъ цвѣта си, показватъ, че виното е здраво и ще може да се преточи въ присѣтствието на въздуха въ друга бѣчва, като последната се насимпури съ 1—2 гр. сѣра за всѣки хектолитъръ (100 литра) вмѣстимостъ.

б) Проби, които сж почнали да измѣнятъ цвѣта си, показватъ, че виното е предразположено къмъ заболяване. Такова вино трѣбва да се преточи въ отсъствието на въздуха въ бѣчва насимпурена съ сѣра до 2 гр. на хектолитъръ. Образувалиятъ се сѣренъ двуокисъ онищожава оксидазата. Второто претакане презъ м. февруарий или мартъ ще стане вече като на обикновено здраво вино.

в) Забележимъ ли болестята още въ бѣчвата или ако пробата е съвсемъ потъмнѣла, постѣпваме сжщо както и при втория случай, само че тукъ следъ претакането трѣбва да обистримъ виното и то най-добре съ желатинъ.

Да не се забравя, че претакането на болни вина трѣбва да стане много бързо и доливането имъ — веднага. Въ случай, че нѣмаме вино за доливане, празното пространство въ бѣчвата трѣбва да се насимпури. Бѣчвата да се затули веднага. Такива вина

могатъ да се лѣкуватъ и по другъ начинъ, който тукъ нѣма да разгледаме.

Празднитѣ бѣчви винарътъ трѣбва да насимпури съ 4—5 гр. сѣра на хектолитъръ, за да се запазятъ. Поставя ги въ избата или на запазено мѣсто. Въ влажни помещения бѣчвитѣ се симпуратъ всѣки втори месецъ, а въ сухи — всѣки месецъ.

Влажнитѣ яби трѣбва да се дезинфекциратъ, ако искаме да имаме добро вино. Най-евтино е насимпураването имъ. Нуждна е за всѣки 50 куб. м. пространство 50 гр. сѣра, запалена на нѣколко мѣста въ избата. Следъ запалването на сѣрата избата трѣбва да се остави най-малко 12 часа затворена. Насимпураването се повтаря всѣка 2—3 седмица.

Въ овощната градина. Ако позволява времето, добре е да се реголва опредѣленото за овощенъ разсадникъ мѣсто. Сжщо сега, ако това не е сторено по-рано, се изкопаватъ дупки за посаджани дървета. Приготвятъ се и се импрагиратъ (най-евтино е само да се обгорятъ) коловетѣ, необходими при посаджането на овощнитѣ дървета. Борбата противъ кръвната въшка по ябълкитѣ се продължава. За препорѣчване е препаратъ „устинъ“, който даде добри резултати въ Обр. Чифликъ.

Въ зеленчуковата градина. Добритѣ дни се използватъ за прекарване на торъ, а сжщо и за реголване на необходимитѣ мѣста. Да не се забравя да се прегледатъ плодохранилищата, като разваленитѣ зеленчуци се отстраняватъ. Кълняемостята на семената да се изпита. Набавятъ се нужднитѣ семена за напролѣтъ. Да се стегнатъ и поправятъ инструментитѣ. Въ лоши дни могатъ да се плетатъ кошници, да се приготвятъ коловетѣ и вейкитѣ, необходими за фасула, доматитѣ и др. Къмъ края на месеца може да се прекара необходимия торъ за парницитѣ и ястѣцитѣ.

Да не се забравя провѣрката на инвентаря и необходимия да се набави на време отъ пазара. Всѣки стопанинъ знае, че инструмента на пазара презъ сегашния сезонъ е много по-евтинъ, отколкото презъ работния.

М. М.

Нашитѣ кооперации.

Българската Земледѣлска Банка е вече отпечтала и разпратила годишния си отчетъ за числящитѣ се къмъ нея и кредитирани отъ сжщата земледѣлски кооперации презъ 1923 година.

Отъ него се вижда какво споредъ преследванитѣ отъ кооперациитѣ цели тѣ сж били: 904 селски спестовно-заемни сдружения—типъ Райфайзенъ, 31 производителни, 26 потрѣбителни, 20 тютюневи и 36 земледѣлски синдикати, съ общъ сборъ на членоветѣ 130,490.

Материални средства на кооперациитѣ. Довѣрието на населението къмъ земледѣлскитѣ кооперации е расло непрекъснато. Това се вижда и отъ влоговата служба на сжщитѣ — отъ 91,640,708 лева влогове за 1921 год. тѣ сж стигнали на 130,257,537 л. за 1923 год. или нарасли съ 38,616,829 лева.

Собственитѣ средства на кооперациитѣ сж се тоже увеличили. Отъ 21,500,000 лева въ края на

1920 год. тѣ сж стигнали цифрата 106,128,684 лева въ края на 1923 год. или въ продължение на три години сж нараснали съ 84,628,684 лева.

Презъ сжщата година земледѣлската банка е разрешила кредитъ на кооперациитѣ въ размѣръ 694,226,000 лева. Отъ тѣхъ сж използвани само 441,207,839.44 лева.

Общо разполагаемитѣ средства на сжщитѣ сж били 872,817,356.27 лева и отъ тѣхъ срещу записи сж били отпуснати 260,300,617.50 лева заеми на членоветѣ, които пари сж употребени предимно за изплащане на дългове, покупка недвижими имоти, добитѣкъ, храна за семействата и добитѣка, строене на сѣади, изплащане данѣци и др. такива.

Въ имотно отношение, докато презъ 1922 год. сж притежавали имоти за 37,806.444 35 лева, въ края на отчетната година този капиталъ е възлизалъ на 75,714,384 90 лева.

Стопанската дейность на кооперациитѣ. Стопанската дейность на кооперациитѣ въ отчета е изразена въ общитѣ преработки и продажби както следва: храни и варива за 230,972,597 лева, тютюнъ за 185,400,000 лева, вино за 13,968,196 лева, млѣчни продукти за 7,944 522 лева, пашкули за 26,168,572 л. и разни други за 6,562,890 лева.

Освенъ горнето, кооперациитѣ сж направили и общи доставки на разни необходими за селскитѣ стопанства предмети за около 200,000,000 лева и само нѣколко демонстрации съ земледѣлски машини и орджия.

Върху стопанската дейность на земледѣлскитѣ кооперации ще се повърнимъ да говоримъ въ идната книжка.

Цв. Гол.

Новости въ земледѣлието.

Изкуствено заразяване на семената съ бактерии живѣещи въ задруга (симбиоза) съ растенията.

Ако изкубнемъ едно пеперудоцвѣтно растение, ще видимъ по коренитѣ му топчета отъ различна голѣмина. Тѣзи топчета сж предизвикани отъ бактерии, които водятъ задруженъ (симбиозенъ) животъ съ пеперудоцвѣтнитѣ растения. Растението дава захари и други хранителни вещества на бактериитѣ, а бактериитѣ прихващатъ азота отъ въздуха, свързватъ го съ захаритѣ и другитѣ хранителни вещества на растението и така образуватъ бѣлтѣци, вещества нуждни както за бактериитѣ, така и за растенията, нещо, което растението само не може да стори. Азота е една отъ онѣзи необходими за растението храни, които се най-лесно изчерпватъ. Въ случая бактериитѣ идватъ на помощ. Поемайки азота отъ въздуха, тѣ го предаватъ на растението и съ това подсилватъ развою му, а следъ смъртъта имъ почвата се обогатява на азотъ.

За по-широко практическо използване на горното се заеха германцитѣ и започнаха изкуствено да отглеждатъ такива бактерии, съ които после заразяватъ семената или почвата съ целъ да се повиши реколтата.

Дрезденскитѣ фабрики прѣснаха по цѣлия свѣтъ кутийки съ изкуствено отгледани бактерии подъ името нитрогинъ и азотогенъ.

Напоследѣкъ, обаче, немския химикъ Густавъ Блункъ успѣ да отгледа и приспособи подобни бактерии и за другитѣ културни растения и получи повишение на реколтата, както при цвеклото и картофитѣ, така и при житнитѣ растения.

Очаква се въ най-скоро време да се пуснатъ въ търговията, наредъ съ нитрогина и азотогена, препарати отъ изкуствено отгледани бактерии за заразяване и на останалитѣ културни растения.

Това сж най-евтинитѣ азотни торове. (Изъ Chemiker Zeitung, 1924 г.).

Какъ Нойбауеръ изследва хранителнитѣ вещества въ почвата.

Отъ голѣмо значение е за стопанина да знае какви хранителни вещества се съдържатъ въ почвата на нивата му, достѣпни за културнитѣ растения, за да може липсващитѣ да набави чрезъ съответенъ торъ.

Ако се вземе проба отъ почвата и се изследва въ нѣкоя химическа лаборатория, то отъ установенитѣ количества не може да се вади никога заключение, дали намѣренитѣ хранителни вещества сж достѣпни за растението и достатѣчни за неговия развою, понеже не се знае дали тѣ сж въ форма пригодна за приемане отъ растението.

По тази причина Нойбауеръ остава растенията сами да анализиратъ почвата по следния начинъ: Посаждатъ се 100 зърна рѣжъ въ сѣдъ съ 100 гр. почва и 300 гр. пѣсъкъ. Следъ 14 дни се прибиратъ младитѣ растенийца и се анализиратъ. Отъ количеството на хранителнитѣ вещества и отношенията имъ се вади заключение за съдържащитѣ се хранителни вещества въ почвата, достѣпни за растенията. Този начинъ за изследване на почвата се практикува сега въ Германия отъ повечето опитни станции.

(Изъ Zeitschr. für Pflanzenernährung und Düngung.).

Д-ръ К.

Изъ нашитѣ списания.

Сп. Земледѣлие, кн. 9, 1924 г. Органъ на Бѣлг. Земл. Дружество въ София, най-старото и най-добре списвано у насъ земледѣлско списание. Между грижливо подобрани статии съдържа и една отъ особень интересъ за бѣлгарския стопанинъ — *Захарното производство у насъ* отъ проф. при Соф, университетъ *Ив. Странски*.

Ежегодно засѣващата се площъ съ захарно цвекло у насъ заема все по-голѣми размѣри. Захарното цвекло се явява едно важно и необходимо за нашето селско стопанство растение, защото увеличава доходитѣ, подобрява почвата и я очистива отъ бурени и косвено подпомага преуспѣването на скотовѣдството. У насъ се сѣе 175 пѣти по-малко цвекло отъ житни растения, когато напр. въ Чехославия — само 14 пѣти по-малко. Спѣжнитѣ въ развитието на цвекловата култура у насъ — споредъ автора, не е въ липса на благопр. почвени и климатически условия, а въ обстоятелството, че вътрешния пазаръ приближава да се насити. Налага се подирване външни пазари, което изобщо е мѣчна задача, понеже сжществува конкуренцията на голѣми-

тѣ, опитни въ търговско отношение, цвеклопроизводни страни. Фабрицитѣ иматъ всички интересъ да засилатъ консумацията вътре въ страната. Споредъ насъ, за това е необходимо преди всичко намаление акциза на захарта.

Въ сжщата книжка на списанието намираме и една интересна статия отъ агронома *В. Георгиевъ* — *Житниятъ молецъ*.

Презъ тази есенъ заявяватъ отъ много мѣста за голѣми повреди, причинени върху складиранитѣ въ хамбаритѣ запаси зърнени храни, особено върху царевичата. Тия повреди се дължатъ на житния молецъ, който въ най-пакостната си форма е едно червено, после сѣло, 6—9 м.м. дълго червейче (молецъ). Това червейче, произхождаше отъ яйце, снесено отъ пеперудата известна подъ името житенъ молецъ — *Citotroga Cerealella*, яде съдържанието на зърното, завива се въ пашкулъ вътре въ него и става какавида. Заразенитѣ зърна на гледъ мжно се познаватъ, но сж съ 60% по-леки отъ здравитѣ, не кълнатъ и сж извънредно вредни като храна — причиняватъ възпаления въ гърлото, повръщания и стомашни разстройства. Есенното (второто) изхвъркване на пеперудитѣ става въ хамбаритѣ и следва ново снасяне на яйца. Най-радикалното средство за унищожението му сж сѣроводороднитѣ пари, съ които трѣбва много внимателно да си служимъ, понеже сж отровни. За да се отървемъ отъ този молецъ, ще добавимъ ние, единичното сигурно средство е да сѣемъ здраво семе. Всичкитѣ леки зърна сж нездрави и трѣбва грижливо да се отстраняватъ като носители на заразата.

Сп. Бълг. Овощарство, кн. 9, 1924 г., издавано сжщо отъ земл. дружество, най-реномирано списание по овощарството у насъ. Отъ редактора на списанието *С. Грековъ* срещаеме ценна статия, която повдига въпроса за *овощната индустрия у насъ*.

Слабото развитие на тази индустрия у насъ е причина, щото произвежданиѣ въ голѣмо изобилие овощия и зеленчуци въ нѣкои мѣста на страната да не могатъ да се използватъ напълно и както трѣбва, когато на други мѣста населението нѣма възможностъ дори да опита плодетѣ, защото липсватъ. Авторътъ изтъква голѣмото значение на плодетѣ и зеленчуцитѣ като храна и препоръчва кооперативни организации за индустриализиране (сушене, консервиране и пр.) овощията.

Въ сжщото списание специалистътъ *А. Г. Даскаловъ* разглежда въпроса за *безплодието на овощн. дървета*.

Причинитѣ за безплодието на овощн. дървета се криятъ въ неподходящата или бедна почва, на която сж засадени, а нѣкой пжтъ и на погрѣшно избраната подложка, неподходящия сортъ, лошото засаждане, времето презъ цвѣтенето и пр. За избѣгване неплодородието авторътъ съветва да се изучаватъ грижливо причинитѣ и да се прибѣгва до специалисти.

Сп. Земледѣлски Уроци, кн. 10, т. г. Най-разпространеното и грижливо списвано, съ огледъ на селско стоп. нужди, списание у насъ. Редакторътъ му *Ю. Илийчевъ* повдига въпроса за *самообразование то на земледѣлца*.

Презъ последнитѣ години земледѣлието придобива голѣмо значение поради силното търсене на земледѣлскитѣ произведения. Ценитѣ на последнитѣ задълго ще се задържатъ високи. Нишиятъ земледѣлецъ не трѣбва да проспн благоприятнитѣ години, но тъкмо сега трѣбва да се яви на пазара съ изобилни и доброкачествени произведения. Икономическото положение на страната ще се спаси само чрезъ увеличение производството, което може да се постигне само чрезъ разумна стопанска дейностъ. За последната сж нуждни твърде много познания, които липсватъ на нашия земледѣлецъ. Въ просвѣтитѣ земледѣлски страни се получава днесъ 200—300 кг. жито на декаръ, а у насъ едва 100; тамъ отъ крава доятъ 15—30 литра мжко дневно, а у насъ — едва 1—2 литра. Земледѣлската просвѣта у насъ се разпространява чрезъ земл. училища, катедритѣ и агрономствата, които сж недостатъчни. Като единственъ сигуренъ пжтъ за добиване знания остава самообразование то. Презъ сво-

боднитѣ отъ работа дни на дългата зима, казва авторътъ, всѣки земледѣлецъ може да придобие полезни знания, като чете книги и списания по земледѣлието и отраслитѣ му. Нека нашиятъ земледѣлецъ не се склпи да си набави земледѣлска книжина и се абонира за добритѣ земледѣлски списания, които ще му бждатъ съветници и ръководители въ тежката работа.

Въ сжщото списание срещаеме статията *„Цвеклови рѣзанки като храна за добитѣка“* отъ агронома-скотовѣдъ *С. М. Лукановъ*.

Презъ настоящата година ще бжде преработено отъ захарнитѣ фабрики около 20—25 вагона цвекло. Отъ това количество, споредъ договоритѣ, половината ще бжде повърнато на земледѣлцитѣ въ форма на каша (рѣзанки) за храна на добитѣка. Съхранена тая каша въ ями, прибѣхтана добре, за да не ферментира и давана съ плѣвата или трицитѣ, ще повдигне извънредно много млѣчността на нашия добитѣкъ. Авторътъ най-подробно посочва начинитѣ за съхранение и употребяване на кашата при всички случаи.

К. п. Н.

Нови книги по земледѣлието и отраслитѣ му.

Желю Ганчевъ, професоръ отъ Агрономическия Факултетъ при Софийския Университетъ. *Общо скотовѣдство*. — Издание на университетската библиотека, отъ 560 страници, съ нѣколко картини въ текста и приложени образци-таблици (родословни, оборни книги и пр.). Напечатано четливо и на много хубава хартия. Струва 125 лева и се продава въ книжарница „Факелъ“ ул. Витошка — София. Първо и единствено по рода си пълно съчинение по общо скотовѣдство. Третира изчерпателно всички общи зоотехнически въпроси. Наследствеността и методитѣ на развъждането сж развити съ огледъ на модернитѣ вѣдения въ науката — менделизма. То е гордостъ за бѣдната ни земледѣлска литература.

Иванъ Добревъ, инженеръ архитектъ, бившъ началникъ на Лоз. Оп. Ст., бившъ лекторъ въ Висшия Лоз. Гр. курсъ и бившъ преподавателъ въ Лоз. Вин. училище въ гр. Плѣвень. *Пълно ръководство по Лозарството*. — Издание на автора, отъ 320 страници, съ 137 фигури въ текста. Напечатано четливо и на хубава хартия. Струва 100 лева и се продава отъ самия авторъ ул. „Александровска“ № 10 и въ книжарницата на братя Игнатиеви въ гр. Плѣвень. Авторътъ е разгледалъ всички въпроси отъ новото лозарство. Въ края на книгата четецътъ ще намери ампелографията на около 50 сортове отъ европейската лоза. Една наржчна книга за всѣки лозаръ и въобще за всѣкиго, който борави съ лозарството.

Хроника.

Състоянието на посевитѣ е твърде добро, благодарение на благоприятнитѣ условия презъ есенята и на тѣзи презъ настъпилата вече зима. Валежи и топлина имаше достатъчно, вследствие на което поникването на посевитѣ стана правилно и младитѣ растения се бързо развиха, закрепнаха и почнаха да братимятъ. Зимата настъпи безъ да е имало голѣми студове. Падналиятъ снѣгъ ще предпазва посевитѣ отъ измръзване, което могатъ да причинятъ голѣмитѣ

студове, които по-късно ще настанат. Вследствие на това, че сняга бѣ почналъ да се топи, а температурата наново се понижи, образува се на повърхността на сняга ледена кора, която, ако се задържи по дълго време, може да имае случаи отъ задушване на ранно-посѣянитѣ и буйно развилитѣ се посѣви, за избѣгване на което трѣбва да се предприеме разбиването на ледената кора.

Износа на пшеница преди войната е възлизалъ на 25% отъ цѣлия ни износъ, а сега той е намаленъ на 2 $\frac{1}{2}$ %; на царевичата е билъ 20%, сега е достигналъ 25%, на фасула отъ 3% преди войната се покачилъ на 6%.

Свѣтовното производство на пшеница презъ 1924 г., съгласно последния бюлетинъ на международния земеделски институтъ въ Римъ, възлиза на 75 милиона тона срещу 85 милиона за презъ 1923 г. т. е. съ 10 милиона тона по-малко. Къмъ това като се прибави и 4 мил. тона ръжъ, съ които производството презъ 1923 г. превишаваше това презъ 1924 г., имае всичко 14 милиона тона въ по-малко за презъ 1924/25 г.

Реколтата отъ житнитѣ растения въ България за презъ 1924 г., съгласно последнитѣ данни на Министерството на Земледѣлието, възлиза както следва:

	хектара	тона
Пшеница	804868	960000
Ржжъ	146150	167400
Ечмикъ	242950	306000
Овесъ	137630	149700
Царевича	552800	742000
Оризъ	2750	4300

(La Bulgarie № 431). Споредъ изявленията на главния комисаръ по прехраната г. К. Николовъ, въ Народното Събрание, въ страната е имало есенесъ 60000 вагона пшеница, ръжъ 12000 и смѣсъ — 7000 вагона.

За изхранване на населението по неговитѣ изчисления сж нуждни 72000 вагона пшеница и ръжъ.

Презъ м. августъ, септемврий и октомврий 1923 г. били изнесени 11439 вагона зърнени храни и брашно, а презъ сжщитѣ три месеца презъ 1924 г. — само 4420 вагона.

До средата на декемврий било внесено отъ Сърбия и Ромжния 642 вагона жито и 73 вагона брашно. До 13 януарий се очаквали по предплатени смѣтки още 270 вагона жито и брашно.

Реколтата на тютюня, споредъ последнитѣ сведения, за презъ 1924 г. възлиза на 42000 тона срещу 50000 тона презъ 1923 г.

Българскиятъ родопски тютюнъ поради превъзходнитѣ си качества се търси навсѣкжде, най-много обаче на холандския пазаръ (Ротердамъ и Амстердамъ).

За оризъ въ Пловдивско сж опредѣлени за засѣване презъ 1925 год. 2863 хектара и въ Татаръ-Пазарджишко — 1761 хектара.

Въ 15 земеделски училища, намиращи се подъ ведомството на Министерството на земедѣлието, следватъ 785 ученици и ученички презъ 1924/25 г.

Кооперациитѣ въ Софийско се съюзили и зарегистрирали съюзъ подъ името „Подемъ“. За председател е избранъ г. Д. Стояновъ.

Горитѣ въ България заематъ площъ отъ 2,900,000 хектара или 30% отъ цѣлата площъ на

страната, срещу 48% въ Сърбия, 47% въ Швейцария, 56% въ Финландия, 38% въ Европейска Русия, 25% въ Германия, 22% въ Ромжния и Италия, 19% въ Швеция, 15% въ Франция и Гърция, 14% въ Турция, 7% въ Белгия и 4% въ Англия.

Ново кооперативно дружество на лозаритѣ и винаритѣ се основало въ Анхиало. Българската Земеделска Банка му открила специаленъ кредитъ.

Производството на бира въ България възлиза въ последнитѣ години срдно на 20 милиона литра, т. е. по 4 л. на глава.

Въ 15 функциониращи бирени фабрики е произведено

20 495,070 л. — 1921 г.

19,049,533 л. — 1922 г.

20,256 078 л. — 1923 г.

и 18,874,872 л. — 1924 г. до 1 октомврий.

Слънчогледа въ България следъ войната намири широко разпространение. Споредъ статистически данни, въ 1921 г. сж били засѣти 4200 хектара и е добито отъ тѣхъ 2,670,000 кгр. семе. Понеже въ България нма достатъчно фабрики за преработване на семето и придобиване на масло, въ 1922 г. се изнесе презъ Бургазъ 1,530,000 кгр.

Законопроекта за основаване на земеделски камари въ България е готовъ и е внесенъ въ Министерския съветъ. Числото на камаритѣ споредъ него ще бжде петъ

Производството на пашкули въ последнитѣ години се приближава къмъ това преди войната.

Презъ 1908 г. е произведено 1,748,807 кгр. пашкули отъ 43,019 унции семе. Най-много е произведено презъ 1912 г. (1,900,500 кгр. пашкули отъ 47,786 унции).

Най-малко е произведено презъ 1918 г. (1,000,000 кгр. пашкули).

Презъ 1923 г. е произведено 1,400,000 кгр. пашкули, а презъ 1924 г. 1,600,000 кгр. пашкули отъ 34,600 унции семе.

Засѣти съ захарно цвекло презъ 1924 г. 25,500 хек. срещу 12,400 хек. презъ 1923 г., 12,153 хек. презъ 1921 г. и 9,130 хек. презъ 1920 г.

Добита презъ 1923 г. 30,000 тона рафинирана захаръ, а презъ 1924 г. 50—55,000 тона, отъ които 25—30,000 сж предназначени за износъ.

Откриватъ се опитни станции за повдигане на земедѣлието въ страната: въ с. Рила отъ 28 хектара за повдигане на тютюневата култура, въ с. Кнежа отъ 232 хектара — селекционна и семепроизводна за житни растения. Почти съ сжщата целъ ще бжде и станцията въ Карнобатъ отъ 50 хектара и тази въ Павликени отъ 60 хектара. Въ Казанлъкъ ще се открие опитна станция за подобрене на розовата култура.

Държавното Срдно Земеделско Училище въ Образцовъ Чифликъ край гр. Русе се състои отъ петъ учебни класа, отъ които поради липса на помѣщения функциониратъ само три — съ 82 ученици и 10 учители. Сжщото притежава и стопанство състояще се отъ 243 хектара обработваема площъ и 133 хектара пасбища и естествени ливади, независимо отъ които и 8 декара ябълкова градина, 8 — сливова, 8

черешова и кайсиева, 10 — смъсена, 5 — черничева и 25 — оръхова, както и 25 декара лозе.

Въ стопанството има: крави 24, волове 16, работни коне и кобили 24, кончета 16, бикове 2, телета 20, овци и шилета 434, свини и прасета 45, кошките 106, гъски 17, патици 18 и пуйки 12.

При училището има и опитна станция, която прави своите опити върху площта отъ 250 декара.

Приравнителенъ изпитъ за завършилитъ курса на земеделскитъ училища по старата програма (отъ 1909—1915 г.) Министерството на земл. и държ. имоти нарежда да се произведе презъ май месецъ 1925 год. въ Образцовъ Чифликъ. Желаящитъ да се явятъ на изпита да подадатъ своевременно заявление.

Въ Обр. Чифликъ се отглежда сименталската говежда раса, чието отечество е Швейцария. Тая раса се слави по своята голъма млъчностъ, работоспособностъ и угойливостъ. Презъ 1896 год. сж били докарани 4 крави и единъ бикъ; въ 1903 год. — още 4 крави и единъ бикъ, а презъ 1907 год. — 9 крави и 2 бика. Това последователно импортиране на оригинални симентали е било съ цель да се запази чистотата на стадото и се отстранятъ лошитъ последствия отъ близкото кръвно развъждане. Въпреки всичкитъ усилия на учителитъ специалисти по скотовъдството — говеждото стадо се е израждало: смъртнитъ случаи отъ туберкулоза сж зачестили и млъчността на кравитъ е намалъла до минимумъ. Мелезитъ отъ сименталскитъ бици и мѣстната крава иматъ само шаренъ косъмъ (бѣли и жълти петна), но нито кравитъ сж много млъчни, нито воловетъ сж работоспособни, нито пъкъ се гоятъ по-добре отъ мѣстнитъ сиви. По тия причини Министерството на Земл. и Държ. Имоти е решило постепенно да ги замъни съ мѣстната искърска раса.

Тазгодишнитъ дръвчета, храсти и лозови пръчки, произведени въ държавнитъ и окръжнитъ разсадници и земеделски училища ще се продаватъ на установенитъ отъ Министерството на Земледелието и Държавнитъ имоти цени както следва:

Присадени ябълки, сливови, крушови, черешови и вишнови дръвчета по 12 лв. парчето. Присадени зарази, кайсии, праскови, дюли и мушмули по 10 лв. парчето. Неприсадени овощни дръвчета по 5 лв. парчето. Неприсадени черничеви дръвчета по 3 лв. парчето. Овощенъ разсадъ слабъ (годенъ за пикиране) по 100 лв. хилядата. Овощенъ разсадъ по-силенъ (годенъ за въ питомника) по 200 лв. хилядата. Овощенъ разсадъ за зимно присаждане по 300 лв. хилядата. Черничевъ разсадъ слабъ (за пикиране) по 100 лв. хилядата. Черничевъ разсадникъ по-силенъ (за въ питомника) по 200 лв. хилядата. Акациевъ и гледичевъ разсадъ по 100 лв. хилядата. Френско грозде по 1 лв. парчето. Немско грозде присадено по 3 лв. парчето. Немско грозде неприсадено по 2 лв. парчето. Малини по 0.50 лв. парчето. Ягоди по 0.25 лв. Лозови пръчки I класни рѣзници отъ сорта Шасла и Берландиери 416 по 500 лв. хилядата. Лозови пръчки I класни рѣзници отъ сорта Мурведъръ и Рупестрисъ 1200 и Монтикола по 400 лв. хилядата. Лозови пръчки I класни рѣзници отъ останалитъ сортове по 300 лв. хилядата. Лозови пръчки II класни рѣзници (годни за пос-

тавяне на укореняване) отъ сортоветъ 416, 1202 и Монтикола по 150 лв. хилядата. Лозови пръчки II класни рѣзници отъ другитъ сортове по 100 лв. хилядата. Укоренени неприсадени лози отъ сорта Шасла и Берландиери 416 по 500 лв. хилядата. Укоренени неприсадени лози отъ другитъ сортове по 400 лв. хилядата. Присадени укоренени лози върху Шасла и Берландиери 416 по 4000 лв. хилядата. Присадени укоренени лози върху другитъ подложки по 3000 лв. хилядата.

Рози присадени по 15 лева парчето.

Рози укоренени по 8 лева парчето.

Забележка: Опаковката и транспорта на овощнитъ дръвчета, лозитъ и пр. става за смѣтка на купувача.

Отпускането на овощенъ разсадъ, овощни семена и укоренени лозови пръчки става отъ Министерството на Земледелието и Държавнитъ Имоти (Отд. Земледелие), а това на всички овощни дръвчета, I и II кл. лозови рѣзници става отъ респективнитъ катедри, къмъ които желаящитъ следва да се обрънатъ съ обгербвано заявление.

† **Дръ Ф. фонъ Лоховъ.** Недавна немскитъ вестници съобщиха за смъртъта на известния немски семеипроизводител Дръ Ф. фонъ Лоховъ — Петкусъ, чието име е добръ познато и у насъ. Въ лицето на последния земеделски губи още единъ отъ голъмитъ ратници въ тая областъ.

Завършилъ висше земеделски въ Халския университетъ Дръ Ф. фонъ Лоховъ посветява цѣлия си животъ въ произвеждане на нови житни сортове, главно ръжъ и овесъ, въ своето стопанство Петкусъ — Германия. Следъ дългогодишенъ трудъ фонъ Лоховъ сполучва чрезъ кръстосване на пирнаевска и пробсцаерска ръжъ да достигне и отгледа единъ новъ доходенъ и противстойчивъ на студа сортъ, познатъ у насъ подъ името петкусова ръжъ.

Признатъ отъ немското земеделско дружество, тоя сортъ ръжъ намъри въ късо време разпространение по всички краища на свѣта и даде необикновена популярностъ на своя откривателъ, който веднага следъ това спечели титлата почетенъ Дръ по философия при халския университетъ, а по-късно стана първия носи, тель на титлата почетенъ докторъ по земеделски. Какво грамадно значение оказа създаването на тоя сортъ ръжъ за народното стопанство на Германия показва факта, че отъ 31991 ha площъ засята съ ръжъ 26233 ha. е заета съ Петкусова ръжъ. Сжцо много разпространенъ въ Германия е и Лоховия желтъ овесъ, създаването на който увеличи заслугитъ на Лохова.

† **Дръ Асенъ Георгиевъ.** На 28 августъ м. г. се помина бившиятъ редакторъ на сп. „Ново Земледелие“ и членъ на учителската колегия презъ 1914—15 г. въ Обр. Чифликъ, Дръ Асенъ Георгиевъ. Покойниятъ, свършилъ презъ 1908 г. земеделски въ Германия, е заемалъ видни длъжности подъ ведомството на М-то на Земледелието, билъ е редакторъ и сътрудникъ на много земеделски списания у насъ и като неуморенъ труженикъ е допринесалъ твърде много за разпространение земеделската просвѣта и повдигане земледелието и особено скотовъдството у насъ.

Отъ бившитъ редактори на сп. „Ново Земледелие“ сж паднали жертва на дълга си презъ последната война още *Ст. Драгановъ* и *Вас. Георгиевъ*.

Земледѣлскиятъ пазаръ въ чужбина и у насъ.

Въ чужбина. Въ последно време въ Канада и Австралия се търсатъ най-вече мекитѣ пшеници поради сравнително низкитѣ имъ цени. Америка праща голѣми количества къмъ Европа. Само подвозитѣ на Съединенитѣ Щати възлизатъ седмично на около 486 милиона кгр.

Въ Хамбургъ ценитѣ на пшеницитѣ се колебаятъ между 514·80 лв. и 567·60 лв. 100 кгр. Дунавскиятъ ечмикъ струва 387·75 лв., царевичата 371·25 лева.

Продадени сж калиеви торове въ Германия презъ октомврий 1924 г. 73·3 милиони кгр. 53% отъ тѣхъ сж изнесени и 47% пласирани въ странатъ. Презъ ноемврий с. г. сж продадени много повече. Цената на 1 кгр. азотъ въ Германия въ формата на амониевъ сулфатъ е била презъ ноемврий 1924 г. 35·64 лева, презъ декемврий 36·30 лв., а за презъ ануарий 1925 г. е опредѣлено 36·97 лв., февруарий 37·45 лв., мартъ и по-късно — 37·95 лева.

У насъ. Ценитѣ на изкуственитѣ торове, съ които Българското Земледѣлско Дружество разполага, сж за суперфосфатъ по 9 лв. кгр. и калиевъ сулфатъ — 12 лв. На скоро ще има и чилска силитра по 15—16 лв. кгр. или 100 лв. 1 кгр. азотъ.

Цената на пшеницата въ началото на 1924 год. се колебасе между 200 и 530 лева 100 кгр. Чрезъ ежемесечно планомерно покачване тя достигна къмъ 1 юлий до 630—640 лв. Презъ юлий се зарегистрира едно спадане на 580—585 лв., а презъ августъ

наноно рѣзкъ скокъ на 720—735 лв. Покачването продължава все още. Къмъ 5 декемврий възлизаше на 850 лв. Почти сжитѣ колебания сж претърпѣли и ценитѣ на ржжта, овеса, ечимика, царевичата и протото, а именно:

	Въ началото на 1924 г. декемврий с. г.	
Ечмикъ	460 лева	590 лева
Ржжъ	350 "	600 "
Овесъ	420 "	500 "
Царевича	350 "	430 "
Просо	260 "	370 "
Фасулъ	820 "	760 "
Захарята	3200 "	2750 " т. е

едно спадане.

Съгласно бюлетина на русенската търговско индустриална камара къмъ 5 декемврий 1924 г. струва 1 волъ 3000—7000 л., конь 2—8000 л., овци чифта — 600—1200 л., прасе 3—4 кгр. 150—200 л., кокошка 30—40 лв., краве масло 80—90 лв., сирене 40—50 л., кашкавалъ полски 70 л., балкански 90—100 л., млѣко прѣсно — 10 л., яйца 3—3·7, медъ 32—35 л., трици 4 л., сено обикновено 3·5—4 л., люцерново — 5 л., слама — 2—2·5 л., фасулъ 9—10 л., леца 8—10 л., лукъ 5—6 л., картофи 4—5 л., бира литъръ 17—20 л., вино 15—20 л., катранъ 10—15 л., бензинъ 17—19 л., минерално масло 16—18 л., воскъ 80—100 л., вълна непрана 70—80 л., коприна сурова кгр. 600—700 л., надница на майсторъ зидаръ 120—150 л., дърводѣлецъ 80—100 лв., каменодѣлецъ 80—100 лева, бояджия 60—100 лв.

Д-ръ К.

С. АНТОНОВЪ.

Земледѣлско-метеорологически бюлетинъ *) за изтеклата есенъ (септемврий, октомврий и ноемврий).

Месецъ	Барометрическо налягане	ТЕМПЕРАТУРА			Относителна влажностъ	Облачностъ въ %	Валежъ въ м. м.	Слънцето горело	
		Срѣдна дневна t°	Максимална t°	Минимална t°					
Септемврий									
	Срѣдна за последнитѣ 10 години	748·72	17·6	32·5	6·1	64	31·4	24·2	213·6
	За 1924 год.	748·60	19·9	32·8	12·2	—	33·0	25·7	228·4
Октомврий									
	Срѣдна за последнитѣ 10 години	749·26	10·9	27·9	1·9	75	5·5	49·8	121·3
	За 1924 год.	752·03	11·3	27·9	1·3	78	4·8	61·4	116·1
Ноемврий									
	Срѣдна за последнитѣ 10 години	750·22	5·0	19·5	-6·7	81	6·6	49·0	64·7
	За 1924 год.	753·20	2·8	22·8	-8·5	83	7·3	212·7	70·9

*) Сведенията дава метеорологическата станция при Образцовъ Чифликъ.

Дъждовниятъ характеръ на месецъ августъ спомогна твърде много за благоприятното извършване на полскитѣ работи презъ есенята, която по съвокупността на метеорологическитѣ елементи не се отклоняваше изобщо много отъ нормата.

Ако разгледаме метеорологическитѣ данни приведени въ горната таблица, ще видимъ малкитѣ отклонения на изтеклитѣ есенни месеци въ сравнение съ 10-годишнитѣ сръдни, които ни показватъ особения характеръ на тазгодишната есенъ. Тия отклонения се заключаватъ главно въ следното: температурата за м. септемврий е била малко по-висока отъ нормата, презъ октомврий се приближава къмъ нея, а презъ ноемврий, благодарение падналитѣ голѣми снѣгове — пада

подъ цифрата на 10-годишната сръдна. Абсолютниятъ минимумъ на студа, достигнатъ презъ ноемврий, е — 8.5° на 15-XI. Преобладавали сж вѣтрове NE и SW. Валежтъ презъ м. ноемврий превишава 4 пѣти нормата и е падналъ най-вече въ форма на снѣгъ, като е образувалъ снѣжна покривка достигаща до 99 см. Най-характерното въ всѣки случай за настоящата есенъ представлява рано падналиятъ *обилень* снѣгъ, каквато, споредъ регистриранитѣ метеорологически данни на станцията, не е имало отъ основаването на последната. Преимуществото на тоя ранень снѣгъ се състои въ това, че той ще предпази есеннитѣ посѣви отъ евентуално измръзване.

Всѣки абонатъ на списанието има право да отправя до редакционния комитетъ запитвания по интересующитѣ го стопански въпроси. На зададенитѣ ясно въпроси ще се отговаря въ най-близкитѣ книжки на списанието.

Този брой отъ списанието се отпечата вмѣсто на обещаната ЕДНА — на две печ. коли, безъ да се увеличи абонамента. Ако спис. бжде добре и съчувствено прието, администр. ще се помъчи да го издава и занаредъ въ по две печ. коли — една голѣма жертва, която, вѣрваме ще бжде оценена отъ всички ония, които знаятъ, какво значи да се издава днесъ у насъ списание съ 30 лв. год. абонаментъ.

Продължава се записването на абонати за ЗЕМЛЕДЪЛСКО СТОПАНСКИ ПРЕГЛЕДЪ.

БИВШЕ „НОВО ЗЕМЛЕДЪЛИЕ“.

Всѣкимесечно списание на учителската колегия и опитната станция въ
Образцовъ—Чифликъ край гр. Русе.

Земл. Стоп. Прегледъ си поставя за задача да ратува за издигане на българския земледѣлецъ до уровня на единъ просвѣтенъ стопанинъ съ повече интересъ къмъ агрономич. ни книжнина и повече вѣра въ земледѣлската просвѣта.

Земл. Стоп. Прегледъ ще бжде винаги отзвукъ на всичко онова, което е на дневенъ редъ въ областта на земледѣлието и отраслитѣ му, което засѣга народното ни стопанство и заслужава да привлече вниманието на бълг. стопанинъ-земледѣлецъ.

Освенъ разнообразнитѣ статии, сп. „Земл. Стоп. Прегледъ“ дава ежемесечно интересни и ценни сведения за предстоящата, презъ месеца, работа на стопанина, за нашитѣ кооперации, за новоститѣ въ областта на земледѣлието и отраслитѣ му, за списанията и новитѣ книги по земледѣлието, за землед. пазаръ у насъ и на чужбина, за състоянието на сеидбитѣ, за реколтата и пр. Предимство се дава на онова, което е изпитано и провѣрено при мѣстнитѣ условия — въ държавното стопанство и въ опитното поле на Обр. Чифликъ.

За да се изпълни програмата на списанието, обещали сж сътрудничеството си видни наши сили въ областта на земледѣлието и стоп. ни животъ: проф. Ив Ивановъ, проф. Желю Ганчевъ, проф. Методи Поповъ, Ив. Сарановъ, Ник. Кърджиевъ, Йорд. Илийчевъ и др.

Въ редакционния комитетъ на списанието влиза учит. колегия и персонала при държ. стопанство и опитн. станция въ Образцовъ—Чифликъ. Редактори: Сп. Ганевъ, Цв. Голѣмановъ (за земедѣл. и коопер. отдѣлъ), Д. Драгановъ (за скотов. отдѣлъ), Д. Теневъ (опитн. дѣло), М. Маноловъ (за дребнитѣ отрасли) — учители въ държ. сръдно земл. училище.

Списанието „Земледѣлско Стопански Прегледъ“ излиза редовно всѣки месецъ, включително и лѣтнитѣ месеци, въ обемъ една печатна кола, голѣмъ форматъ, и струва 30 лв. годишно, за учреждения — 40 лв., платени наведнажъ при записването.

Настоятелъ на списанието се счита всѣки, който запише поне 5 абоната. За всѣки 5 абоната той получава единъ абонаментъ даромъ (20% отстъпъ).

Желающитѣ да получаватъ списанието да съобщатъ адреса си ясно и четливо въ администрацията на списанието — Образцовъ Чифликъ край гр. Русе — като изпратятъ и абонамента съ пощенски записъ или съ препоръчано писмо.

Шевнитѣ машини „ГРИТЦНЕРЪ“

сж най-бързошевникѣ и най-здравитѣ.

Не купуватѣ шевни машини, до като не прегледатѣ машинитѣ „ГРИТЦНЕРЪ“.

При Бр. К. Бъклови — Русе.

Г. ИВ. СТАМБОЛИЙСКИ

ЦЕНТРАЛА СОФИЯ

ул. Александръ I № 6

Телефонъ № 835

КЛОНЪ ВЪ РУСЕ

ул. Стръмна № 1

Телефонъ № 268

Газъ, бензинъ минерални масла, катранъ, газьолъ, парафинъ и др.

Бланкъ, зифтъ, асфалтъ, лакове, карбидъ и рд.

ХОФХЕРЪ-ШРАНЦЪ-КЛАЙТОНЪ-ШУТЛЕВОРТЪ

АКЦИОНЕРНО ДРУЖЕСТВО

РУСЕ, УЛ. „БОРИСОВА“ № 20

Фабрикѣва всички видове земледѣлчески машини: Парни, бензинови, газови и газожени вършачни гарнитури, парни и газожени САМОХОДКИ;

ТЕКСТИЛНИ МАШИНИ: Дараци, чепкала и пр. и
МАШИНИ ЗА ТЮТЮНЕВА ИНДУСТРИЯ.

Разполага съ запасни части за всички земледѣлчески машини и съ
СПЕЦИАЛНА РАБОТИЛНИЦА за поправка на такива.

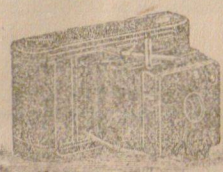
ХРИСТО П. ДЪЧЕВЪ

РУСЕ

Дърводѣлски и желѣзарски инструменти,
строителни материали, технически
материали, бои.

Специални Казанлъшки и финни
Европейски преди и трикотажи
ще намѣрите въ

МАГАЗИНЪ КАЗАНЛЪКЪ-РУСЕ

ПЛАКИ

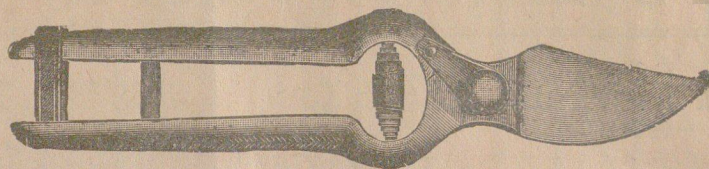
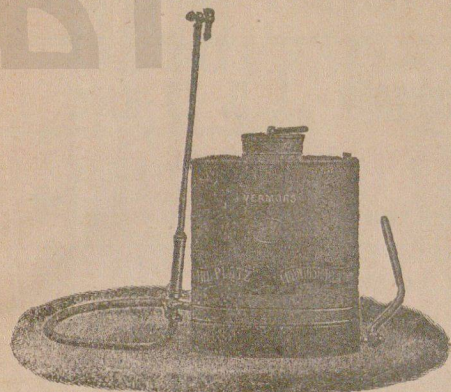
КАРРЕЛІ

сж най-добритѣ.

на БР. ЕЛИЕЗЕРЪ, Русе и София.

Любители фотографи!

Най-първостепени
фотографически апарати
и материали ще намѣ-
рите при най-стариятъ
фотографически складъ

RUNDE
SONNE
PRIMA KALITE

НИКОЛА ДИМИТРОВЪ

СОФИЯ „Мария Луиза“ № 55. — РУСЕ „Царь Крумъ“ № 1

Телефонъ №.....

Телеграф. адресъ: ЛОЗОМАГДЗИНЪ

Телефонъ № 257

ГЛАВЕНЪ ПРЕДСТАВИТЕЛЪ ЗА ЦЪЛА БЪЛГАРИЯ НА:

Пръскачкитъ „ВЕРМОРСЪ“

Лозарскитъ **ножици и ножчета**

Runde
Sonne
Prima Kalite

Велосипеди „Вондеръ-Франсе“

ПОСТОЯНЕНЪ ДЕПОЗИТЪ ОТЪ:

ПРЪСКАЧКИ ЕКЛЕРЪ ВЕРМОРГЕЛЪ, ЧАСТИ
ЗА ПРЪСКАЧКИ, СЪРНИ ДУХАЛКИ ЗА
ЛОЗЯ, НОЖИЦИ И НОЖЧЕТА „КУНДЕ“,
РЕЗЕРВНИ ПРУЖИНИ, ЛОЗАРСКИ
ТРИОНЧЕТА „ОКО“.

Гладна цинкова тель, мрежа за огради
бодлива тель.

Филтри и азбестъ, винарски преси,
гроздомелачки, винарски помпи, спи-
рални маркучи, четки за бъчви
и канели.

ФРАНЦУСКИ МАЛИГАНОВИ АПАРАТИ,
ГЕЙЛЮСЯКОВИ СПИРТОМЪРИ, МЪСТО-
МЪРИ „БАВО“, СТЬКЛЕНИ ЦИЛИНДРИ.

Танинъ, Желатинъ, Калиевъ метабисулфидъ.

Бъчварски инструменти и др.

Пръскачкитъ „ВЕРМОРСЪ“

победиха всичкитъ системи и владеятъ пазаритъ на цѣлия свѣтъ.

„ВЕРМОРСЪ“ е най-солидната, съвършенна, силна и неповредима пръскачка.

Само при „ВЕРМОРСЪ“ вътрешния цилиндъръ на помпата не е отъ слепени съставни части, а е цѣлъ, пресованъ, не е лепенъ никжде, а е като шрапнелна гилза и затова „ВЕРМОРСЪ“ е най-силната пръскачка, никога не може да отслабне и прави разтвора на идеална мъгла.

Цилиндъра на „ВЕРМОРСЪ“ е по-дългъ, скрепенъ е въ горното дъно, при работа не се люее, както при другитъ системи, събира повече въздухъ и затова при „ВЕРМОРСЪ“ се помпи по наредко.

Рашетката въ цевъта на „ВЕРМОРСЪ“ е също пресована цѣла гилза, навинтена е на цевъта и гарантира идеалното прецеждане на разтвора.

Разпръсквача на „ВЕРМОРСЪ“ има игличка, съ помощта на която лесно се изчиства дупчицата на цицката отъ пращинки или нагаръ.

Маркуча на „ВЕРМОРСЪ“ е стегнатъ отъ дветъ страни съ специални гривнички и никога отъ тамъ не може да кипне разтворъ.

„ВЕРМОРСЪ“ Е ПОСЛЕДНЯТА ДУМА НА ТЕХНИКАТА И ТРѢБВА ДА БЪДЕ ИДЕАЛА НА ВСЪКИ ЛОЗАРЪ.

За да нагода пръскачкитъ „ВЕРМОРСЪ“ още по добре за нашия пазаръ, направихъ следнитъ подобрения:

1) Цевъта е скъсена съ 8 см., 2) рашетката въ цевъта е направена по-голяма, 3) цицката на разпръсквача е приспособена така, че при пръскане прави широкъ кръгъ, 4) цѣлата пръскачка е много добре полирована, 5) книжната лента е измѣнена отъ зелена на синя, 6) въ всѣка пръскачка има по една брошурка написана на български съ наставления за предпазване лозята отъ „МАНА“ и „ОИДИУМЪ“, упжтване за правене здрави и трайни и лекуване на болни вина.

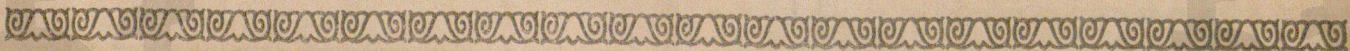
Пръскачкитъ „ВЕРМОРСЪ“ сж доста реномирани въ България, обаче, нѣма да бжде далеко времето, когато тѣ ще завладѣятъ напълно и българския пазаръ, тѣй както сж завладѣли пазаритъ на другитъ лозарски страни.

За да имате представа за АНГЛИЙСКИТЪ НОЖИЦИ

RUNDE
SONNE
PRIMA KALITE

препоръчвамъ Ви да си набавите,

ако не повече, поне една ножица за мостра, за да констатирате лично че това е предѣла, докждето може да достигне една доброкачествена стока

Петръ Диоловъ & С-ие — Русе

Трактори „ФОРДЗОНЪ“ 22 к. с.

Нафтови трактори „J. D. 27 к. с.

и Макъ-Кормикъ 20 к. с.

Специални вършачки за тѣхъ съ и безъ апарати за дребна слама.

Автомобили „Ф о р д ъ“.

Камионетки за стоки „Ф о р д ъ“.

Леки омнибуси „Ф о р д ъ“.

Возими тракторни плугове „Оливеръ“, съ 1, 2 и 3 лемежа.

Носими тракторни плугове съ 2 лемежа.

Сноповързачки, Жетварки и Косачки за трактори и за добитъкъ.

Ярмомелки за мелене царевича съ кошанитѣ — тракторни.

Дискови брани 20, 24 и 28 диска съ тави за слагане тяжести.

Тракторни жбни грапи.

Дискови сеялки и дискови плугове.

Шевни машини отъ най реномираната Италианска фабрика „STUCCHI“.

Автомобилни и камионни гуми „Гудеаръ“ и „Енглебертъ“.

Всички резервни части за трактори и автомобили.

Винаги на складъ при най-износни цени.

Искайте оферти отъ централата въ Русе: Петръ Диоловъ & С-ие ул. „Митарна“ № 10 и отъ Диоловъ & Владовъ — Ст. Загора, ул. „Патриархъ Ефтими“

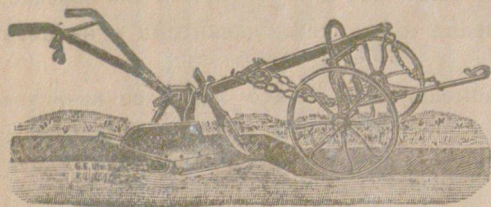
Ангелъ Върбановъ—Ломъ, ул. „Главна“ 249, Георги Диоловъ—Варна ул. „Русенска“ 55. Асенъ Диоловъ—Плевенъ ул. „Сжръ-Пазаръ“

Гебрюдеръ Еберхартъ

Улмъ н. Д. (Германия)

Фабрика на прочутитѣ плугове марка „ГЛИГАНЪ“

изъ цѣло отъ кована стомана

Главенъ представителъ за цѣла България

ХУГО ШОБЕРЪ въ гр. Русе

Телеграми: „Шоберъ“.

Телефонъ № 330.

Електрически инсталации на

МЕЛНИЦИ, ФАБРИКИ и СЕЛА

извършва електрическото бюро на

АЛЕКСАНДРЪ ЗИСМАНЪ—Русе

ул. „Ново—Църковна“

при най износни условия.

ОФЕРТИ и ПРОСПЕКТИ БЕЗПЛАТНИ.

Представителство на прочутитѣ крушки „Филипъ“.

КНИЖАРНИЦА

Симеонъ Симеоновъ—Русе

Всички учебници и прочитни книги.

Канцеларски ученически принадлежности.

Складъ учебни помагала, карти, картини.

Пъленъ изборъ музикални инструменти (струнни и духови), части отъ музикантски инструменти, струни, ноти.

Представителство и складъ на Берлинската фабрика за пиана „Euvterpe“.

Облагородени дръвчета, рози, лози и чернички—продава отъ собствения си разсадникъ Д. Арабовъ ул. „Ангелъ-Кжичевъ“ № 13 Русе.

Печатница „Роглевъ“ — Русе.